

2 Programma Woonplaats Zeeland

Inleiding en ontwikkelingen

Zeeland heeft een unieke ligging tussen water en land. Dit maakt Zeeland tot een bijzondere plek om te wonen, te werken en te recreëren. Onze delta zorgt voor rijkdom en vormt onze leefomgeving. Het programma Woonplaats Zeeland richt zich op het behoud en het versterken van onze leefomgeving. We zorgen voor voldoende ruimte en mogelijkheden om te wonen, werken en recreëren. Daarnaast vraagt het Rijk een bijdrage van Zeeland aan de landelijke doelen, zoals bijvoorbeeld voor de energievoorziening. Dat zorgt soms voor spanningen. We moeten ons steeds afvragen welke ontwikkelingen gewenst zijn en in Zeeland passen. Waar kunnen woningen, bedrijven, recreatieactiviteiten en infrastructuur hun plaats vinden, en waar niet? Wat is nodig om de leefbaarheid en voorzieningen op korte en langere termijn te behouden en verbeteren? Wat zijn de effecten op milieu, landschap en leefbaarheid op korte en langere termijn? Aan dit soort vragen en opgaven werken we in het programma Woonplaats Zeeland en dit doen we niet alleen. We werken hierbij samen met andere overheden, maatschappelijke organisaties en marktpartijen.

De doelen en de ambities voor de lange termijn staan in de Zeeuwse Omgevingsvisie. Dit vormt samen met het Milieuprogramma het belangrijkste beleidskader van het programma Woonplaats Zeeland.

Speerpunten

Recreatie en Toerisme

- Opleveren van nieuw beleid voor logiesaccommodaties.
- Het realiseren van meer groene recreatieruimte voor zowel inwoners als bezoekers, Bijvoorbeeld om te wandelen en fietsen, ook rondom nieuwe woonwijken.
- Stimuleren van een divers vrijetijdsaanbod voor spreiding van toerisme in ruimte en tijd.
- Uitvoering toeristische promotie volgens de toeristische marketingstrategie Bestemming Zeeland 2035/Zeeland 2050.
- Innovatie en verduurzaming van de vrijetijdssector door het 'Aanjaagprogramma Innovatie/Verduurzaming 2025-2027'.
- Doorontwikkeling data en kennis over de vrijetijdssector en dit breed delen met overheden, ondernemers, inwoners en volksvertegenwoordigers.

Milieu

- Permanente verbetering van luchtkwaliteit.
- Het zoveel mogelijk beperken van risico's die verbonden zijn aan de opslag, productie, bewerking en het transport van gevaarlijke stoffen, binnen de grenzen van onze bevoegdheid.
- Het verbeteren van de waterkwaliteit door reguleren indirecte lozingen.
- Zeer zorgwekkende stoffen/ PFAS.
- Uitvoering geven aan het plan van aanpak Robuuste RUD.

Omgevingswet en ruimtelijke ordening

- De organisatie werkt "omgevingswetbewust".
- Digitalisering die inwoners en initiatiefnemers helpt.

Wonen en bedrijventerreinen

- Realiseren ambities en doelen Woonagenda en Woondeal met gemeenten, Rijk en marktpartijen.
- Met gemeenten werken aan voldoende ontwikkelruimte voor bedrijventerreinen en verduurzamen van bestaande bedrijventerreinen.

Beleidskader

- [Zeeuwse Omgevingsvisie](#)
- [Omgevingsverordening Zeeland](#)
- [Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht Zeeland 2016](#)
- [Milieuprogramma 2023-2027](#)
- [VTH Programma Schoon, gezond en veilig Zeeland \(operationeel beleid Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving\) 2021](#)
- [Woondeal 2023 en Zeeuwse woonagenda](#)
- [Toekomstbeeld Bestemming Zeeland 2030](#)

Reguliere taken

Milieu

- Vergunningverlening, toezicht en handhaving bij bedrijven en activiteiten waarvoor de Provincie bevoegd gezag is en taken die daarmee samenhangen.
- Accounthouderschap van de RUD Zeeland en de DCMR.
- Interbestuurlijk toezicht Omgevingsrecht.
- Nazorg gesloten stortplaatsen.
- Coördinatie uitvoering VTH-taken binnen Zeeland.

Ruimtelijke kwaliteit

- Overleg over ruimtelijke plannen met betrokken bestuursorganen.
- Toezicht op huisvesting statushouders.

Toerisme en recreatie: bestemming in balans

Recreatie en toerisme: Bestemming Zeeland 2035/Zeeland 2050

De vrijetijdssector is belangrijk voor welzijn en geluk van inwoners en gasten en de leefomgeving én economie van Zeeland

De vrijetijdssector is en blijft ook in de toekomst belangrijk voor Zeeland. Toeristische voorzieningen, horeca en infrastructuur zijn beschikbaar voor onze inwoners. Door toerisme is het voorzieningenniveau in Zeeland hoog en daarvan profiteren onze inwoners het hele jaar door.

Ook economisch profiteert Zeeland van recreatie en toerisme. De vrijetijdssector biedt veel werkgelegenheid. De totale bestedingen in Zeeland voor verblijf en dagactiviteiten bedragen ongeveer € 3,4 miljard per jaar. De directe werkgelegenheid omvat 17.895 banen. Daarmee is de vrijetijdssector één van de topsectoren in Zeeland.

Meer recreatieruimte, kwaliteit in vrijetijdsaanbod en balans tussen levendigheid en rust

De druk op de ruimte neemt toe, onder andere door een toename van het aantal inwoners en bezoekers. Dat heeft grote gevolgen. Zowel inwoners als bezoekers hebben behoefte aan meer (groene) recreatieruimte. Bijvoorbeeld om te wandelen en fietsen, ook rondom nieuwe woonwijken. Daarom benoemden provincies en de Landelijke Raad voor Recreatie en Toerisme het creëren van meer recreatieruimte, een kerndoel. Het creëren van meer (groene) recreatieruimte nemen we mee in gebiedsontwikkelingen. Daarbij richten we ons op het versterken van niet-beschermde natuur (natuurinclusiviteit) én landschap dat door inwoners en gasten kan worden beleefd.

We voeren het nieuwe 'Aanjaagprogramma Innovatie/Duurzaamheid 2025-2027' voor recreatiebedrijven uit om de kwaliteit in het vrijetijdsaanbod verder te versterken. Hieraan koppelen we duidelijk beleid voor logiesaccommodaties. Kwaliteit en niet kwantiteit, staat wederom voorop. Dit vraagt ook om toekomstbestendige bedrijfsplannen voor de vrijetijdssector. We hebben, gelet op de behoeften van ondernemers, hierin aandacht voor optimaal ruimtegebruik, financieringsmogelijkheden, een onderscheidend en divers aanbod, klimaatadaptatie, aanpak van netcongestie en personeelstekort.

De verwachting tot 2035 is dat vooral dagbezoekers en recreatieactiviteiten door eigen inwoners de komende jaren blijven groeien. Groei van recreatieactiviteiten heeft invloed op infrastructuur, voorzieningen, natuur en landschap. In sommige kustgebieden is er in bepaalde perioden veel recreatie, waardoor de druk op de omgeving of natuur te hoog kan worden. Het stimuleren van een breder en over Zeeland verspreid aanbod van vrijetijdsvoorzieningen kan bezoekers verleiden om ook plekken buiten de kust te bezoeken. Dit verbetert de leefbaarheid voor onze inwoners, voorziet in de behoefte aan goede vrijetijdsbeleving en draagt bij aan bescherming van gevoelige natuur. We hanteren daarom een toeristische marketingstrategie waarin we meer van Zeeland laten zien dan alleen de kust.

Samenwerkingskansen met veel andere opgaven

Door de hierboven beschreven punten uit te werken kunnen we Zeeland ook als aantrekkelijke woonprovincie versterken. We verwachten een bijdrage van de vrijetijdssector aan transitie zoals: klimaatadaptatie, energietransitie, afvalreductie en circulair bouwen, natuurinclusiviteit en biodiversiteit en de zoetwateropgave

Nieuwe Zeeuwse Kennisagenda 2025-2027

De complexiteit van opgaven vraagt om goede dataverzameling, kennis en vaardigheden om daarop in te spelen. Dit doen we met een 'Zeeuwse Kennisagenda 2025-2027'. Het Kenniscentrum Kusttoerisme deelt belangrijke onderzoeksresultaten met overheden, ondernemers en volksvertegenwoordigers.

Doelstellingen Bestemming Zeeland 2035/Zeeland 2050

Met onze Zeeuwse partners werken we aan de opgaven voor recreatie en toerisme vanuit een nieuw programma: Bestemming Zeeland 2035. We werken daarmee toe naar Zeeland 2050, met als tussenstap 2035. Daarbij letten we op de toeristische prognoses die beschikbaar zijn tot 2035. Het nieuwe programma voor recreatie en toerisme gaat uit van een positieve bijdrage aan omgeving en samenleving, een toekomstbestendige en duurzame vrijetijdssector en een divers en breed verspreid aanbod aan vrijetijdsvoorzieningen voor een optimale jaarrond beleving, zowel in de verschillende regio's als in de Zeeuwse steden.

Omgevingswet en Ruimtelijke Ordening

In 2026 werken we twee jaar onder de Omgevingswet. De Omgevingswet maakt het makkelijker voor inwoners en bedrijven om een vergunning aan te vragen en om te zien wat er op een bepaalde plek wel en niet mag. Dit kan via het (digitale) Omgevingsloket. Daarin laten de overheden samen aan de buitenwereld zien dat ze één overheid vormen.

Hiervoor is het belangrijk dat:

- De overheden onderling goed samenwerken.
- De overheden samen beleid voor de omgeving opstellen.

- Alle regels en beleid voor de fysieke leefomgeving in het Omgevingsloket staan en makkelijk vindbaar zijn.
- De functionaliteit van het Omgevingsloket verder wordt verbeterd.

Het Rijk geeft een belangrijke rol aan de provincies bij de ruimtelijke inpassing van nationale belangen in de regio. We stemmen dit met het Rijk af en maken afspraken over uitvoering en investeringsbeslissingen. In het ruimtelijk arrangement en de uitvoeringsagenda van het NOVEX-gebied North Sea Port District zijn afspraken gemaakt over de ruimtelijke keuzes die nodig zijn om regionale en nationale doelen te behalen. Hierbij gaat het om afspraken over belangrijke zaken zoals de ruimtelijke gevolgen van de energietransitie, de inrichting van het landelijk gebied, wonen en mobiliteit.

Wonen

Een passende duurzame woning en een prettige woonomgeving

De Zeeuwse Woondeal en de Zeeuwse Woonagenda vormen de gezamenlijke uitvoeringsagenda voor Rijk, Provincie en gemeenten voor nieuwbouw en voor het verbeteren van de bestaande woningvoorraad. De opgave is aanzienlijk en verschilt per regio. Dit is in beeld gebracht in het Kwalitatief Woononderzoek 2024. De opgaven in de Zeeuwse Woonagenda en Woondeal pakken we samen met gemeenten, corporaties en marktpartijen aan. De Provincie ondersteunt dit met de inzet van een aantal subsidieregelingen. Dit zijn:

- Subsidie voor hergebruik van leegstaande panden voor wonen.
- Ondersteuning voor flexibele woonvormen.
- Subsidie voor gebiedsgerichte projecten voor wonen.
- Subsidies voor voorbereiding van woningbouwplannen.

Met de subsidie voor hergebruik van leegstaande panden gaan we de leegstand in commercieel en maatschappelijk vastgoed tegen. Ondersteuning voor flexibele woonvormen is gericht op specifieke doelgroepen als starters of voor tijdelijke woonbehoeften. Door gebiedsgerichte projecten versnellen we de bouw van woningen en verbeteren we de ruimtelijke kwaliteit in de bebouwde omgeving. Om de voorbereiding van woningbouwplannen te versnellen ondersteunen we gemeenten bij de tijdelijke inhuur van deskundigheid.

Voldoende ruimte voor toekomstbestendige bedrijventerreinen

We werken aan het beschikbaar hebben van voldoende ruimte voor havenontwikkeling en bedrijven. De Provincie stelt hiervoor regelmatig een behoefteprognose voor bedrijventerreinen op. Deze vormt de basis voor de regionale bedrijventerreinenprogrammering van de gemeenten. We zetten ons met de gemeenten in voor het toekomstbestendig maken van bedrijventerreinen. In samenwerking met Impuls Zeeland en met steun van de Rijksoverheid werken we aan een meerjarig programma voor de verduurzaming van bedrijventerreinen. De Provincie ondersteunt de gemeenten hierbij met twee subsidieregelingen voor het opstellen en uitvoeren van plannen voor de kwaliteitsverbetering en de verduurzaming van bedrijventerreinen.

Milieu

In Zeeland werken we aan een schone, gezonde en veilige leefomgeving. In het Milieuprogramma 2023-2027 staat wat we willen bereiken en hoe we dat gaan doen. Daarbij voeren we niet alleen acties uit die direct op milieu gericht zijn. Ook bij andere onderwerpen zoals verkeer, economie en landbouw letten we op de effecten op het milieu. Want alles wat mensen doen, heeft invloed op de natuur en onze leefomgeving.

We werken hierin nauw samen met onze omgevingsdiensten en andere partijen, zodat we samen de doelen kunnen behalen.

Maatschappelijk effect

In 2030 is de milieukwaliteit van de fysieke leefomgeving beschermd en versterkt.

Trendindicatoren

Trendindicatoren	Stand 2023	Stand 2024	Stand 2025
Aantal overnachtingen toeristische gasten	13,4 miljoen	12,8 miljoen	Nog niet bekend
Aantal overnachtingen vaste gasten	8,4 miljoen	8,0 miljoen	8,0 miljoen
Draagvlak voor toerisme onder de Zeeuwse inwoners (Gemeten steun voor toerisme onder de Zeeuwse inwoners)	Geen vergelijk op provinciaal niveau nog mogelijk. Aan de kust en in het binnenland is het draagvlak verschillend.	Geen vergelijk op provinciaal niveau nog mogelijk. Aan de kust en in het binnenland is het draagvlak verschillend.	Geen vergelijk op provinciaal niveau nog mogelijk. Aan de kust en in het binnenland is het draagvlak verschillend.
Tevredenheid over beleving van Zeeland	Niet bekend	8,4 (CBS vakantieonderzoek)	Niet bekend
Aantal banen	17.360	17.950	Nog niet bekend

Met het milieuprogramma (2023-2027) ontwikkelen wij de monitoring en verantwoording hiervan. De resultaten worden jaarlijks in een monitoringsrapportage opgenomen. Deze wordt ter informatie met de Staten gedeeld.

Doelindicatoren

Doelindicator	Indicator	Stand 2023	Stand 2024	Stand 2025	Streefwaarde 2026	Einddoel
Toeristische bestedingen	De bestedingen gedaan door toeristen of ten behoeve van toeristen voor, tijdens en na de reis en het verblijf op de plaats van bestemming voor Zeeland	€ 1,13 miljard (toeristische bestedingen)	€ 800 miljoen	Nog niet bekend	€ 800 miljoen	Behoud niveau bestedingen
Vrijtijdsactiviteiten (dagbezoek)	De bestedingen gedaan door Nederlanders (incl. Zeeuwen), Belgen en Duitsers tijdens vrijetijdsactiviteiten in Zeeland, langer dan een uur, zonder verblijf.	€ 2,87 miljard	€ 2,6 miljard	Nog niet bekend	€ 2,6 miljard	Behoud niveau bestedingen
Waterkwaliteit (oppervlaktewater) (Informatiehuis Water)	% van de waterlichamen met een goede ecologische kwaliteit	0%	niet bekend	0%	niet bekend	100% (2027)
Waterkwaliteit (oppervlaktewater) (Informatiehuis Water)	% van de waterlichamen met een goede toestand voor vissen	44%	niet bekend	56%	niet bekend	100% (2027)

Milieubelasting door uitstoot bedrijven waarvoor de Provincie de milieuvergunning verleent, is verminderd ten opzichte van 2006	Gemeten en berekende emissiegegevens	Emissiegegevens zijn lager dan in 2006	Emissiegegevens zijn lager dan in 2006	Emissiegegevens zijn lager dan in 2006 met uitzondering van de component methaan, deze is vrijwel gelijk gebleven	Emissiegegevens zijn lager dan in 2006 met uitzondering van de component methaan, deze is vrijwel gelijk gebleven	Verminderde uitstoot ten opzichte van 2006. Permanente verbetering van Luchtkwaliteit.
Gezondheidswinst door vermindering van concentraties luchtvervuilende stoffen.	Daling van concentraties vervuilende stoffen in de lucht in het algemeen, en richting WHO-advieswaarden voor die stoffen waarvoor deze advieswaarden zijn vastgesteld.	De uitstoot van vervuilende stoffen naar de lucht is gedaald. Concentraties van gemeten stoffen op de (Zeeuwse) meetstations in Zeeland laten een dalende trend zien en bovendien wordt voldaan aan de (wettelijke) Europese grenswaarden.	De uitstoot van vervuilende stoffen naar de lucht is verder gedaald. Concentraties van gemeten stoffen op de (Zeeuwse) meetstations in Zeeland laten een dalende trend zien en bovendien wordt voldaan aan de (wettelijke) Europese grenswaarden. Uit de indicator en voortgangsrapportage van het Schone Lucht Akkoord (SLA) blijkt dat uitvoeren van de (voorgenomen) SLA maatregelen en maatregelen in kader van klimaat en energie leiden tot gezondheidswinst	Verdere vermindering van concentraties van luchtvervuilende stoffen waar plaatsvindt richting WHO advieswaarden.	Verdere vermindering van concentraties van luchtvervuilende stoffen waar plaatsvindt richting WHO advieswaarden en voldoen aan de nieuwe wettelijke grenswaarden zoals vastgesteld in de Europese Richtlijn Luchtkwaliteit 2024/2881. Gezondheidswinst op basis van de indicator en voortgangsrapportage van het Schone Lucht akkoord (SLA).	Permanente verbetering van luchtkwaliteit met gezondheidswinst tot gevolg.?
Het zoveel mogelijk beperken van risico's die verbonden zijn aan de opslag, productie en bewerking van gevaarlijke stoffen.	Aantal ongevallen met gevaarlijke stoffen met effecten buiten de inrichting	De gegevens over 2023 worden door het Ministerie van I&W openbaar gemaakt in de Staat van de Veiligheid Brzo-bedrijven 2023. Dit zal in het najaar van 2024 zijn.	De gegevens over 2024 worden door het Ministerie van I&W openbaar gemaakt in de Staat van de Veiligheid Brzo-bedrijven 2024. Dit zal in het najaar van 2025 zijn.	Er zijn geen ongevallen met gevaarlijke stoffen met effecten buiten de inrichting geweest.	Er zijn geen ongevallen met gevaarlijke stoffen met effecten buiten de inrichting geweest.	Er zijn geen ongevallen met gevaarlijke stoffen met effecten buiten de inrichting geweest.
Verbeteren van de waterkwaliteit door reguleren indirecte lozingen.	Vermindering emissies van verontreinigende stoffen (incl. (p)ZZS) in indirecte lozingen	In de werkgroep Emissies en waterkwaliteit werken de verschillende Zeeuwse overheden samen aan het versterken van de VTH op indirecte lozingen.	In de werkgroep Emissies en waterkwaliteit werken de verschillende Zeeuwse overheden samen aan het versterken van de VTH op indirecte lozingen.	Actueel en volledig inzicht in bronnen. Prioritering en strategie vaststellen voor controlebemonsteringen.	Actueel overzicht indirecte lozingen in Zeeland, KRW-proof vergunningen. Betere waterkwaliteit en grip op indirecte lozingen	Actueel overzicht indirecte lozingen in Zeeland, KRW-proof vergunningen. Betere waterkwaliteit en grip op indirecte lozingen

Voorkomen van (potentieel) zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) in het milieu	Totaal vergunde emissies van pZZS en ZZS per bedrijf met bestaande emissies	De omgevingsdiensten hebben de inventarisatie van (p)ZZS emissies afgerond. In 2023 zijn er geen nieuwe vergunningen verleend met emissies boven het MTR-niveau.	De inventarisatie van VRP's bij Seveso-bedrijven loopt nog; bij 10 van de 19 bedrijven is het plan afgerond. In 2024 is een nieuwe inventarisatie gestart en in 2025 wordt gewerkt aan het inzichtelijk maken van de voortgang.	Voorkomen van nieuwe (potentieel) zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) in het milieu en verminderen van bestaande emissies.	Voorkomen van nieuwe (potentieel) zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) in het milieu en verminderen van bestaande emissies.	Voorkomen van nieuwe (potentieel) zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) in het milieu en verminderen van bestaande emissies.
De RUD Zeeland is robuust	Het oordeel van de visitatiecommissie over de robuustheid van de RUD Zeeland	In 2023 is gewerkt aan het opstellen van een plan van aanpak voor het robuust maken van de RUD Zeeland.	De staatssecretaris heeft ingestemd met het plan van aanpak. In 2024 is gestart met de uitvoering. Er is door de deelnemers budget beschikbaar gesteld om in 2025 het plan verder te kunnen uitvoeren.	Indienen van een door het Algemeen Bestuur van de RUD Zeeland vastgesteld plan van aanpak voor het robuust maken van de RUD Zeeland bij het ministerie.	Implementatie plan van aanpak robuustheid RUD Zeeland ligt op schema.	De RUD Zeeland is per 1 april 2026 robuust, overeenkomstig een positief rapport van de visitatiecommissie.

Met de herijking van het 'Toekomstbeeld Bestemming Zeeland 2030' naar 2035, zullen naar verwachting nieuwe doelindicatoren worden benoemd voor de doelen voor recreatie en toerisme.

Doelstelling

Ruimtelijke kwaliteit: omgevingsvisie en verordening, advies

Door een jaarlijkse ronde van aanpassingen en verbeteringen blijven de Zeeuwse Omgevingsvisie en Omgevingsverordening Zeeland actueel.

Acties

Ruimtelijke Arrangement en NOVEX

Het nationale programma NOVEX is bedoeld om nationale belangen in de regio ruimtelijk in te passen. In 2025 hebben Rijk en regio bestuurlijke afspraken gemaakt over ruimtelijke ontwikkelingen in heel Zeeland. Er is bijzondere aandacht voor ontwikkelingen in het grensoverschrijdende NOVEX-gebied North Sea Port District (NSPD). De afspraken tussen Rijk en Provincie zijn opgenomen in een Ruimtelijk Arrangement en in een Uitvoerings- en Investeringsagenda voor het North Sea Port District. In 2026 worden de afspraken in het arrangement uitgevoerd en waar nodig aangepast en aangevuld.

Omgevingsvisie en en Regionale Samenwerking

In de Zeeuwse Omgevingsvisie staat wat de Provincie op lange termijn belangrijk vindt voor de leefomgeving in Zeeland. Om de doelen uit de visie te bereiken zetten we middelen in zoals de omgevingsverordening. Om visie en verordening actueel te houden passen we deze jaarlijks aan. De Provincie werkt samen met gemeenten om de regels goed te laten passen in hun plannen en vergunningen.

WIZ Law Delta

De uitvoering van het pakket Wind in de Zeilen volgen we met veel aandacht. Een van de onderdelen uit dit pakket is het bouwen van een justitieel complex bij Vlissingen. Naast een extra beveiligde gevangenis zal ook een rechtbank deel uitmaken van het complex. Net als een ondersteunende faciliteit voor transport. Dit complex wordt gebouwd in een nog te bepalen stadslandgoed. Rijk en regio werken samen om dit complex te bouwen. Met name Rijk en gemeente Vlissingen zijn hiervoor verantwoordelijk.

North Seaport District NOVEX

In het North Sea Port District werken we aan een goede balans tussen de ontwikkeling van de haven en de leefbaarheid van het gebied. We nemen een actieve regierol gericht op de goede samenwerking met alle partners in het gebied. We hebben met alle partners een uitvoeringsagenda opgesteld en werken aan het uitvoeren van de acties en de projecten. De uitvoeringsagenda wordt voortdurend bijgewerkt. De afspraken tussen het North Sea Port District, Vlaanderen en Nederland zijn in het strategisch nota vastgelegd, waarvan de uitvoeringsagenda een bijlage is.

Doelstelling

Ruimtelijke kwaliteit: toekomstbestendige bedrijventerreinen

We zorgen voor voldoende ruimte voor havenontwikkeling en regionale bedrijventerreinen. We houden daarbij rekening met de omgeving. We zetten in op goed gebruik van de ruimte, verbetering van de kwaliteit en de duurzaamheid van bedrijventerreinen.

Acties

Impuls Bedrijventerreinen

Met het Investeringsbudget impuls bedrijventerreinen geven we subsidie aan het voorbereiden en uitvoeren van projecten voor herstructurering en verduurzaming van bedrijventerreinen.

Toekomstbestendige bedrijventerreinen

Het Rijk heeft middelen beschikbaar gesteld voor het verduurzamen van bedrijventerreinen. De Provincie voert met Impuls Zeeland en VNO-NCW Co-creatie een provinciaal programma uit voor verduurzaming van de Zeeuwse bedrijventerreinen. Doel is om t/m 2027 in totaal 37 bedrijventerreinen te ondersteunen bij het versterken van de organisatiegraad en het opstellen van een plan van aanpak.

Doelstelling

Ruimtelijke kwaliteit: werken met de Omgevingswet

De organisatie is bekend met de belangrijkste instrumenten die de Provincie heeft binnen de Omgevingswet en gebruikt die bij het maken en uitvoeren van beleid voor de leefomgeving. Het Digitale Stelsel Omgevingswet achter de het omgevingsloket wordt verder ontwikkeld en gevuld met beleid en regels over de fysieke leefomgeving.

Acties

De organisatie "Omgevingswetbewust": een nieuwe werkwijze

De Omgevingswet vraagt om een andere werkwijze binnen de organisatie. Als Provincie hebben we verschillende instrumenten voor het opstellen en uitvoeren van dit beleid voor de leefomgeving. Deze instrumenten zijn onder andere de omgevingsvisie, de omgevingsverordening, het programma en het projectbesluit. In 2026 zijn er in onze organisatie afspraken over de inzet van deze instrumenten. Ook werken we aan kennisbevordering.

Doorontwikkeling Digitale Stelsel Omgevingswet

Het Omgevingsloket is de website waar inwoners makkelijk alle informatie en regels van de overheid kunnen vinden. Hier kunnen ze ook controleren of ze een omgevingsvergunning nodig hebben, deze aanvragen of een melding maken. Wij vullen het Omgevingsloket verder met onze regels en beleid. Dit doen we zo dat deze informatie makkelijk terug te vinden is door iedereen.

Het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO) is de techniek achter het Omgevingsloket. Het DSO en het Omgevingsloket werken, maar het moet nog beter. Alle overheden werken nu onder de Omgevingswet, maar ze hebben nog behoefte aan deskundige ondersteuning. De Provincie draagt via het IPO financieel bij aan het beheer en de doorontwikkeling van DSO, inclusief de benodigde ondersteuning. Hiervoor zijn in 2023 meerjarige interbestuurlijke afspraken gemaakt. Deze afspraken lopen door tot en met 2029. In 2026 gaan we deze afspraken opnieuw bekijken.

Doelstelling

Toerisme en recreatie: bestemming in balans

We werken aan een optimale beleving voor inwoners en bezoekers. Daarnaast bouwen we aan een toekomstbestendige vrijetijdssector die duurzaam is en positief bijdraagt aan de omgeving en samenleving in Zeeland.

Acties

Effecten op leefomgeving betrekken bij recreatieve ontwikkelingen

- We voeren de belangrijkste aanbevelingen uit de evaluatie Kustvisie uit. Dit gaat onder andere over de realisering van 2 resterende aandachtsgebieden, Oranjezon en Domburg West.
- We adviseren over (gemeentelijke) ruimtelijke plannen en ontwikkelingen.
- We maken de landelijke "Leidraad Ruimte voor Recreatie en Toerisme" concreet voor Zeeland en gebruiken deze in de trajecten van het Ruimtelijk Arrangement en de gebiedsaanpak.
- We verbinden deze leidraad met een meerjarenplan voor een duurzame vrijetijdssector en de Groeiagenda Natuurinclusief Zeeland. In de gebieden voeren we dit uit via concrete projecten.

Stimuleren spreiden toerisme in tijd en ruimte

We zorgen met gemeenten voor het beheer, onderhoud én de productontwikkeling van het Routenetwerk Zeeland en de aansluiting met de landelijke netwerken.

Zorgen voor een toekomstbestendige sector met vitale bedrijven en ontwikkeling met kwaliteit

- Met subsidie aan Economische Impuls Zeeland helpen we recreatiebedrijven vitaler te worden door het bieden van kennis, inspiratie en hulp bij innovatie en verduurzaming. Dat doen we met het 'Aanjaagprogramma Innovatie/Duurzaamheid 2025-2027'.
- We helpen bij het opzetten van een 'Kennis- en Innovatienetwerk Toerisme'. Binnen dit netwerk werken ondernemers, overheden en kennisinstellingen samen aan het behalen van de doelen van Bestemming Zeeland 2035.

Zorgen voor divers aanbod

- We realiseren nieuw Zeeuws breed beleid voor logiesaccommodaties, dat past bij de aanbevelingen uit de Kustvisie.
- We brengen in kaart waar buiten de kustzone kansen liggen voor (kleinschalige vormen van) logies en vrijetijdsbesteding.

Verbreden Zeeuwse identiteit en imago

- We realiseren een toeristische marketingstrategie voor 2026.
- We dragen bij aan de uitvoering van toeristische marketing binnen de Merk Organisatie Zeeland (MOZ). Hierbij letten we op wat inwoners en bezoekers nodig hebben.

Zorgen dat de meerwaarde van de vrijetijdssector breed bekend is en wordt ervaren

- Met het Kenniscentrum Kusttoerisme bouwen we verder aan kennis over de waarde van de vrijetijdssector. Met onze Zeeuwse partners spreken we af hoe we die kennis zo goed mogelijk kunnen delen met overheden, ondernemers en volksvertegenwoordigers.
- We zorgen dat alle data over de vrijetijdssector goed beheerd, beschikbaar en toegankelijk is.

Doelstelling

Ruimtelijke kwaliteit: toekomstbestendig wonen in Zeeland

Het doel voor wonen is om een toekomstbestendige en duurzame woningvoorraad te creëren die voldoet aan de vraag in kwaliteit en aantallen.

Acties

Leegstaande Pandenregeling Investeringsagenda

Met de provinciale regeling Hergebruik Leegstaande Panden (HELP) geven we subsidie aan projecten die leegstaande panden hergebruiken voor wonen. Het gaat om panden zoals kantoren, bankgebouwen, kerken en bedrijfsgebouwen, die voor wonen geschikt gemaakt worden. Het kan ook gaan om sloop van een vervallen gebouw, waar woningen voor in de plaats komen.

Woonfonds Gebiedsgerichte Aanpak

Met de provinciale regeling gebiedsgerichte aanpak wonen (GAW) geven we subsidie aan projecten in de bebouwde omgeving. Gebouwen en openbare ruimte worden door sloop of herstructurering omgezet in nieuwe woningbouwprojecten. Dit zorgt voor een aantrekkelijker woon- en leefomgeving.

Advies, onderzoek en monitoring wonen

De Provincie onderzoekt hoe de bevolking verandert, hoe mensen wonen en wat de kwaliteit van de bestaande woningvoorraad is. Dat gebruiken we om te bepalen hoeveel en wat voor soort woningen nodig zijn. Dat doen we onder andere met de bevolkingsprognose en het kwalitatief woononderzoek. We houden ook bij hoeveel woningen er gepland en gebouwd worden. Deze informatie delen we met andere betrokken partijen in Zeeland.

Realisatie Woondeal/Woonagenda

In de Woondeal zijn afspraken gemaakt om sneller nieuwe woningen te bouwen. De Provincie helpt gemeenten en andere partijen daarbij. Dit doen we onder andere door kennisontwikkeling, onderzoek, bijeenkomsten en hulp bij het aanvragen van subsidies van de Rijksoverheid. Omdat gemeenten soms te weinig personeel of kennis hebben lopen projecten soms vertraging op. Daarom biedt de Provincie financiële steun om tijdelijk extra mensen of experts in te huren.

Versnelling Flexwoningen

We helpen de Zeeuwse gemeenten met kennis, proefprojecten en projecten voor het bouwen van flexwoningen. Deze woningen zijn bedoeld voor starters, mensen die snel een woning nodig hebben (spoedzoekers) en tijdelijke huisvesting van buitenlandse werknemers.

Doelstelling

Milieu: Woon- en werkklimaat zijn versterkt

De Provincie zet zich in voor een schone en gezonde leefomgeving. Dit doen we met milieubeleid en door het uitvoeren van milieutaken. Daarbij zorgen we voor bescherming en verbetering van de kwaliteit van onze leefomgeving.

We werken hierbij samen met andere overheden en maatschappelijke organisaties. De uitvoering van Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving is ondergebracht bij de RUD Zeeland en de DCMR.

Het Milieuprogramma en het Uitvoerings- en Handhavingsprogramma (voorheen VTH-programma) helpen ons om Zeeland schoner, gezonder en veiliger te maken.

Acties

Uitvoeren Milieuprogramma 2023-2027

Het Milieuprogramma 2023-2027 is in februari 2023 vastgesteld door Provinciale Staten. In dit programma staat wat we de komende jaren doen voor een beter milieu. Voor elk jaar is er een planning met acties. In 2026 voeren we de acties uit die voor dat jaar gepland zijn.

We houden bij wat we doen en wat het oplevert. Dit staat elk jaar in een monitoringsrapportage. Deze verschijnt in het tweede kwartaal van het jaar.

Elk onderdeel van het Milieuprogramma heeft eigen doelen en acties. In 2026 besteden we extra aandacht aan de acties hieronder. Die helpen ons om de doelen per thema te bereiken:

Permanente verbetering van de Luchtkwaliteit

We blijven werken aan een betere luchtkwaliteit. In 2026 voeren we verschillende acties uit die onderdeel zijn van het Schone Lucht Akkoord (SLA). Denk aan metingen van de luchtkwaliteit en projecten op scholen over fijnstof. Door actief mee te doen aan het landelijke Schone Lucht Akkoord (SLA), helpen we om gezondheidswinst te behalen.

Omgevingsveiligheid

Omgevingsdiensten houden toezicht op bedrijven die met gevaarlijke stoffen werken, zoals Seveso-bedrijven. Er is extra aandacht voor nieuwe risico's, zoals waterstof en ammoniak.

De energietransitie zorgt voor nieuwe typen opslag en transport. Dat brengt andere veiligheidsaspecten met zich mee. Door nu onderzoek te doen, op basis daarvan beleidskaders, vergunningverlening en toezicht op orde te hebben of brengen, voorkomen we incidenten.

Waterkwaliteit en afvalwater

Omgevingsdiensten voeren toezicht uit op bedrijven die stoffen lozen in het water. Zij richten zich met name op de lozing van Zeer Zorgwekkende stoffen. In samenwerking met omgevingsdiensten, gemeenten, Waterschap en Rijkswaterstaat versterken we het toezicht op de indirecte lozingen.

De Kaderrichtlijn Water verplicht ons om uiterlijk in 2027 water van goede kwaliteit te hebben. 2026 is het laatste volledige jaar om noodzakelijke maatregelen te nemen en vervuiling bij de bron aan te pakken.

Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS)

ZZS kunnen schadelijk zijn voor mens, dier en milieu. PFAS is een bekend voorbeeld: deze stoffen breken nauwelijks af en kunnen zich ophopen in de bodem en het water. In Zeeland pakken we de PFAS-problematiek aan.

Omgevingsdiensten houden toezicht op bedrijven die met ZZS werken. In vergunningen moet de uitstoot van deze stoffen worden beperkt. Omgevingsdiensten zien toe op de totstandkoming en uitvoering van vermijdings- en reductieprogramma's van bedrijven om ZZS terug te dringen.

Vanuit Europa en het Rijk komt steeds strengere regelgeving. Door hier tijdig op in te spelen, zijn we voorbereid op komende regels en werken we aan een steeds betere kwaliteit van onze leefomgeving.

RUD Zeeland – Robuuste RUD

We investeren in meer capaciteit en kennis en voeren de toekomstvisie voor de RUD Zeeland verder uit. We blijven ons inzetten voor een robuuste RUD en doen dat samen met de RUD en gemeenten. De RUD zet de komende jaren grote stappen naar een robuuste omgevingsdienst. Het verder professionaliseren van de uitvoering van de PIOFAC-taken en de verhuizing eind 2025 helpen hierbij.

De Commissie Van Aartsen oordeelde dat de uitvoering VTH-taken landelijk verbetering behoeft. Robuuste omgevingsdiensten zijn noodzakelijk om de risico's voor het milieu zo veel mogelijk te voorkomen. Hierom is het investeren in de RUD Zeeland van belang.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2026
Lasten	
020105 Ruimtelijke kwaliteit: werken met de Omgevingswet	179
020106 Milieu: Woon- en werkklimaat zijn versterkt	16.465
020107 Ruimtelijke Kwaliteit: toekomstbestendig wonen in Zeeland	6.843
020108 Toerisme en recreatie: bestemming in balans	1.207
020109 Ruimtelijke kwaliteit: omgevingsvisie en verordening, advies	603
020110 Ruimtelijke kwaliteit: toekomstbestendige bedrijventerreinen	2.065
029999 Ambtelijke inzet	2.865
Totaal Lasten	30.227
Baten	
020105 Ruimtelijke kwaliteit: werken met de Omgevingswet	24
020106 Milieu: Woon- en werkklimaat zijn versterkt	1.327
020107 Ruimtelijke Kwaliteit: toekomstbestendig wonen in Zeeland	795
020109 Ruimtelijke kwaliteit: omgevingsvisie en verordening, advies	54
020110 Ruimtelijke kwaliteit: toekomstbestendige bedrijventerreinen	400
Totaal Baten	2.599
Totaal begrote baten en lasten	-27.627
Onttrekkingen	
980299 Bestemmingsreserves-Pr.2	-8.768
Toevoegingen	
980299 Bestemmingsreserves-Pr.2	172
Totaal begrote reserves	8.596
Totaal begroot	-19.032